

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2024. № 11.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.11.25>

УДК 351: 316.776:004.73

Л. В. Шевченко,

аспірант, Чорноморський національний університет імені Петра Могили

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2611-0374>

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ В УКРАЇНІ

L. Shevchenko,

Postgraduate student, Petro Mohyla Black Sea National University

CONCEPTUAL BASIS OF THE DEVELOPMENT OF CULTURAL DIPLOMACY IN UKRAINE

В статті представлено концептуальні засади розвитку культурної дипломатії в Україні через запропонований комплексний підхід, зокрема упорядкування необхідного забезпечення реалізації цілей та виокремлення функціонально-методичних компонент в рамках конкретизації складових зовнішньої політики України, конкретизовано пріоритетні напрями культурної дипломатії, короткострокових програм та середньо- та довгострокових перспектив.

Стаття присвячена визначенню концептуальних засад та новітніх тенденцій розвитку культурної дипломатії в Україні в умовах євроінтеграції.

Матеріалами дослідження є: 1) наукові праці, присвячені дослідженню проблемних питань розвитку культурної дипломатії в Україні; 2) інформаційні ресурси державних і недержавних суб'єктів культурної дипломатії стосовно пріоритетних напрямів культурної дипломатії, короткострокових програм та середньо- та довгострокових перспектив.

В процесі підготовки дослідження були використані методи аналогії та порівняння з метою виявлення та співставлення особливостей закордонного та вітчизняного досвіду культурної дипломатії в системі державно-громадянського партнерства; систематизації – з метою розкриття основних тенденцій та закономірностей в обґрунтуванні концептуальних засад культурної дипломатії стосовно спільного порядку денного щодо реалізації цілей сталого розвитку, гендерної рівності, розвитку стратегічних комунікацій в багаторівневому врядуванні (зокрема, з акцентом на міграційних процесах); абстрактно-логічний – з метою обґрунтування висновків щодо необхідності досягнення поставлених цілей через ефективне багаторівневе врядування шляхом скерованого впливу державної влади на процес формування та реалізації зовнішньої політики.

Проведений аналіз публікацій зарубіжних та вітчизняних науковців і практиків дозволяє дійти висновку, що в умовах невизначеності акцентуалізується спільний порядок денний щодо реалізації цілей сталого розвитку, гендерної рівності, розвитку стратегічних комунікацій в багаторівневому врядуванні в умовах євроінтеграції. В системі державно-громадянського партнерства (державних і недержавних суб'єктів культурної дипломатії) актуалізуються проблемні питання лідерства та відповідальності за прийняття рішень.

Культурна дипломатія набуває все більшої суб'єктності в системі державно-громадянського партнерства - не лише підтримує імідж країни на міжнародній арені, а й стає засобом допомоги та підтримки українців за кордоном. Подальших досліджень потребують концептуальні засади розвитку культурної дипломатії в Україні з огляду на їх важливість не лише

на сучасному етапі розвитку, але й на перспективу на основі комплексного підходу.

The article presents the conceptual basis of the development of cultural diplomacy in Ukraine through the proposed comprehensive approach, in particular the organization of the necessary provision of the implementation of goals and the identification of functional and methodological components within the framework of the specification of the components of Ukraine's foreign policy, the priority directions of cultural diplomacy, short-term programs and medium- and long-term perspectives are specified.

The article is devoted to defining the conceptual foundations and the latest trends in the development of cultural diplomacy in Ukraine in the context of European integration.

The research materials are: 1) scientific works devoted to the study of problematic issues of the development of cultural diplomacy in Ukraine; 2) information resources of state and non-state subjects of cultural diplomacy regarding priority areas of cultural diplomacy, short-term programs and medium- and long-term perspectives.

In the process of preparing the study, methods of analogy and comparison were used in order to identify and compare the features of foreign and domestic experience of cultural diplomacy in the system of state-citizen partnership; systematization - with the aim of revealing the main trends and regularities in the substantiation of the conceptual foundations of cultural diplomacy in relation to the common agenda for the implementation of the goals of sustainable development, gender equality, the development of strategic communications in multi-level governance (in particular, with an emphasis on migration processes); abstract-logical - with the purpose of substantiating the conclusions regarding the need to achieve the set goals through effective multi-level governance through the directed influence of state power on the process of formation and implementation of foreign policy.

The analysis of the publications of foreign and domestic scientists and practitioners allows us to come to the conclusion that, in conditions of uncertainty, a common agenda for the implementation of the goals of sustainable development, gender equality, and the development of strategic communications in multi-level governance in the conditions of European integration is accentuated. In the system of state-citizen partnership (state and non-state subjects of cultural diplomacy), the problematic issues of leadership and responsibility for decision-making are actualized.

Cultural diplomacy is gaining more and more subjectivity in the system of state-citizen partnership - it not only supports the image of the country in the international arena, but also becomes a means of helping and supporting Ukrainians abroad. The conceptual foundations of the development of cultural diplomacy in Ukraine need further research, given their importance not only at the current stage of development, but also for the future based on an integrated approach.

Ключові слова: *культурна дипломатія, сталий розвиток, гендерні аспекти, міжнародні відносини.*

Keywords: *cultural diplomacy, sustainable development, gender aspects, international relations.*

Постановка проблеми. Визначення концептуальних засад розвитку культурної дипломатії в Україні потребує комплексного підходу через упорядкування необхідного забезпечення реалізації цілей та виокремлення функціонально-методичних компонент в рамках конкретизації складових зовнішньої політики України. В площині науково-практичних дискусій культурна дипломатія виступає «предметом державно-громадянського партнерства, коли державні органи використовують або підтримують інституції та ініціативи громадянського суспільства в підвищенні ефективності зовнішньоекономічної діяльності, наприклад у посиленні формування

позитивного образу країни у світовій спільноті» [1], впровадженню неурядової культурної дипломатії як «неополітики» [2].

З огляду на виклики, які постають перед Україною внаслідок війни, культурна дипломатія набуває все більшої суб'єктності в системі державно-громадянського партнерства - не лише підтримує імідж країни на міжнародній арені, а й стає засобом допомоги та підтримки українців за кордоном.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових публікацій за темою дослідження свідчить, що в умовах невизначеності увага дослідників зосереджується на обґрунтуванні концептуальних засад культурної дипломатії стосовно спільного порядку денного щодо реалізації цілей сталого розвитку, гендерної рівності, розвитку стратегічних комунікацій в багаторівнему врядуванні (зокрема, з акцентом на міграційних процесах).

Авторки публікації «Культурна політика держави в контексті забезпечення національної стійкості розгляду культури як одного із ресурсів забезпечення національної стійкості» Н. Малиш, С. Москаленко, А. Халецька [3] наголошують на необхідності концептуального визначення стратегічних напрямів післявоєнного розвитку гуманітарної сфери, створення системи державного протекціонізму розвитку культури та мистецтва, а також поділяють думку О. Валецького щодо необхідності виокремлення культурних складових «національної стійкості в сучасних умовах, зокрема, ... архетипні структури національної свідомості та цінності, що пов'язуються з євроінтеграційним вибором» [4].

Заслуговує на увагу досвід Нової Зеландії з визначення напрямів забезпечення стійкості в Національній стратегії протидії катастрофам та забезпечення стійкості; серед яких: соціальна стійкість; культурна стійкість; економічна стійкість, стійкість критичної інфраструктури, стійкість природного середовища; управління ризиками та стійкістю; базові знання. Компонента «культурна стійкість» містить «культурні цінності, місця, інститути та практики, ідентичність, історію та спадщину»; компонента «управління ризиками та стійкістю» містить лідерство, політику, стратегію,

безпеку та верховенство права для «ефективного контролю, координації, співпраці та злагодженості діяльності». Авторки публікації вважають, що підхід, де приділяється «належна увага культурній стійкості, варто впроваджувати і на вітчизняних теренах» [3].

В продовження теми сталого розвитку зазначимо, що зарубіжні автори розглядають цей феномен як важливий крок до реалізації «Порядку денного сталого розвитку на період до 2030 року. Трансформація нашого світу», прийнятого у 2015 році 193 країнами ООН на глобальному рівні. Нове бачення розвитку, викладене в Порядку денному до 2030 року, зосереджено на п'яти великих трансформаційних змінах, визначених як принцип 5Р (Люди, Планета, Процвітання, Мир, Партнерство). Стаття 21 Порядку денного визнає відповідальність кожної держави за його реалізацію в багаторівневому вимірі: на національному, регіональному та глобальному рівнях, беручи до уваги заходи, які мають вживати всі країни, зокрема стосовно розбудови партнерства з широким колом зацікавлених сторін для нової моделі розробки та впровадження цілей сталого розвитку [5].

На нашу думку, в системі державно-громадянського партнерства в контексті сталого розвитку актуалізуються проблемні питання відповідального лідерства. В публікації «Відповідальне та глобальне лідерство для сталого розвитку» її авторка А. Халецька зазначає, що на відміну від глобального лідерства відповідальне лідерство для сталого розвитку орієнтовано на цілі розвитку особистого лідерства. «Відповідальні лідери мають ключовий вплив на організаційні і інституційні структури, застосування нових технологій та інновацій, залучення більшого кола зацікавлених стейкхолдерів» [6]. А. Халецька також наголошує на необхідності формування глобального мислення та відкритості, здатності «усвідомлювати прозорість та обґрунтованість рішень міжнародних урядів для формулювання адекватних глобальних відповідей на різних рівнях прийняття рішень, де міжнародний рівень означає багатонаціональний, міжкультурний, тоді як глобальний стосується підходу «через культури», горизонтального та вертикального багаторівневого

глобального перенесення політики» Відповідальне та глобальне лідерство для сталого розвитку [6].

В переважній більшості наукових публікацій культурна дипломатія в контексті публічної дипломатії розглядаються як один з компонентів стратегічних комунікацій, завдячуючи її орієнтації «на зовнішню інтеракцію, тобто інформування міжнародної громадськості з метою створення позитивної думки про країну, підтримку контактів з іншими народами у різних сферах життєдіяльності» [7]. На думку Т. Сивак «публічна дипломатія/«м'яка сила» є інтеграційним компонентом стратегічних комунікацій, спрямованим на встановлення довготривалих зв'язків з іноземними громадянами». «у зв'язку зі зменшенням участі держав у взаємодії з іноземними громадянами та збільшенням міждержавної взаємодії субнаціонального й місцевого рівнів, недипломатичних представників державної влади, наукових і навчальних установ та громадян вона здійснюється ще в одному вимірі – парадипломатії, яка передбачає певну самостійність недержавних акторів у такій взаємодії. що нова публічна дипломатія характеризується багаторівневістю та розмаїтістю і відбувається на таких рівнях: культурна, освітня, ноосферна, медіадипломатія та дипломатія “неополітик” [7].

Попри наявність наукових праць, присвячених проблемним питанням культурної дипломатії, подальшого визначення потребують концептуальні засади розвитку культурної дипломатії в Україні з огляду на їх важливість не лише на сучасному етапі розвитку, але й на перспективу на основі комплексного підходу.

Метою статті є визначення концептуальних засад та новітніх тенденцій розвитку культурної дипломатії в Україні в умовах євроінтеграції.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) наукові праці, присвячені дослідженню проблемних питань розвитку культурної дипломатії в Україні; 2) інформаційні ресурси державних і недержавних суб'єктів культурної дипломатії стосовно пріоритетних напрямів культурної дипломатії, короткострокових програм та середньо- та довгострокових перспектив.

В процесі підготовки дослідження були використані методи аналогії та порівняння з метою виявлення та співставлення особливостей закордонного та вітчизняного досвіду культурної дипломатії в системі державно-громадянського партнерства; систематизації – з метою розкриття основних тенденцій та закономірностей в обґрунтуванні концептуальних засад культурної дипломатії стосовно спільного порядку денного щодо реалізації цілей сталого розвитку, гендерної рівності, розвитку стратегічних комунікацій в багаторівневому врядуванні (зокрема, з акцентом на міграційних процесах); абстрактно-логічний – з метою обґрунтування висновків щодо необхідності досягнення поставлених цілей через ефективне багаторівневе врядування шляхом скерованого впливу державної влади на процес формування та реалізації зовнішньої політики.

Виклад основного матеріалу. На основі вивчення праць українських та зарубіжних науковців та практиків, розвиток публічної дипломатії як напряму зовнішньої політики України актуалізується низкою нормативних та правових актів та документів, які визначають новітні тенденції розвитку культурної дипломатії в системі державно-громадянського партнерства (громадська дипломатія «неополітик» [7]), що стосуються євроінтеграційного вектору України. Серед них, зокрема Стратегія сталого розвитку 2030, Європейська хартія рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад, Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 року, Пекінська декларація та Платформа для дій Організації Об'єднаних Націй 1995 року, Резолюція 23-ої спеціальної сесії Генеральної Асамблеї 2000 року, Хартія Європейського Союзу про фундаментальні права, Рекомендація Ради від грудня 1996 року про збалансовану участь жінок і чоловіків у процесі прийняття рішень, Всесвітня декларація Міжнародної спілки місцевих органів влади 1998 року про жінок в органах місцевого самоврядування.

Концептуальні засади розвитку культурної дипломатії в Україні в реалізації зовнішньої політики України представлені в Табл. 1.

Таблиця 1. Концептуальні засади розвитку культурної дипломатії в Україні

Пріоритетні напрями	Короткострокові програми	Середньострокова перспектива	Довгострокова перспектива
1. Сталий розвиток/спільний глобальний порядок денний в культурній дипломатії	Розгортання програм, проєктів «Порядку денного сталого розвитку на період до 2030 року»; запровадження інтегрованого підходу в управлінні ресурсами; забезпечення ефективного акумулювання проєктів сталого розвитку; широкомасштабне використання механізмів державно-приватного партнерства для сталого розвитку.	Забезпечення розвитку сталого забезпечення національних інтересів України розвиток економіки, громадянського суспільства та держави; зміна моделі управління; розроблення національних стандартів підвищення рівня і якості життя населення та повага до прав і свобод людини і громадянина	Дерегуляція інфраструктури; її модернізація на засадах горизонтального та вертикального багаторівневого глобального перенесення політики; створення середовища щодо креативних індустрій; формування ініціатив, забезпечення оптимального співвідношення в системі державно-громадянського партнерства
2. Жіноча дипломатія/гендерні аспекти лідерства в культурній дипломатії	Модернізація та розширення мереж: створення дієвої комунікаційної платформи для взаємодії з представниками зарубіжного експертного середовища та політичного істеблішменту; розгортання програм, заснованих на проєктах, зокрема щодо рівності жінок та чоловіків; створення ефективної системи супровіду (менторства) проєктів та програм	Забезпечення рівних умов; запровадження інституту жіночої дипломатії та залучення в процеси управління та прийняття державних рішень	Створення сприятливих умов для поведінкових змін; формування суб'єктності жіночої дипломатії як суспільної мети
3. Культурна дипломатія в багаторівневому врядуванні/місцевий рівень	Створення місцевих програм	Розширення можливостей регіональної та місцевої влади щодо сприяння розвитку програм культурного обміну, розвитку мережі культури, охорони культурної спадщини.	Децентралізація системи управління на місцевому рівні; створення реальних умов для реалізації програм і проєктів; бюджетна та фінансова самостійність місцевих органів влади в сфері культурної дипломатії

Джерело: розроблено автором

Виділимо основні функціонально-методичні компоненти в структурі нормативно-правового забезпечення розвитку культурної дипломатії щодо реалізації цілей зовнішньої політики України в умовах євроінтеграції.

За першим напрямом – сталий розвиток/спільний глобальний порядок денний в культурній дипломатії – основу функціонально-методичного компоненту складають: Указ Президента України «Про цілі сталого розвитку України до 2030 року» № 722/2019 з урахуванням Цілі 5 - «Досягнення гендерної рівності та розширити можливості всіх жінок і дівчат»; ініціатива G7 за участю ООН-Жінки – План дій на виконання зобов'язань, взятих на себе Урядом України в рамках цієї міжнародної ініціативи (Розпорядження КМУ від 16.12.2020 № 1578).

За другим напрямом – жіноча дипломатія/гендерні аспекти лідерства в культурній дипломатії – зазначимо, що основу функціонально-методичного компоненту складають правові та нормативні акти, що регулюють державну гендерну політику, перш за все: Конституція України (на виконання Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації жінок, передбачає принцип рівності між жінками та чоловіками); ратифіковані Україною міжнародні конвенції у сфері гендерної рівності (Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації Жінки (ратифіковано 12 березня 1981 р.); Конвенція Ради Європи про захист прав людини та основ Свободи (з протоколами до них) (ратифіковано Законом від 17.07.1997 N 475/97-ВР); Європейська соціальна хартія (ратифікована законом No 137-V від 14.09.2006 р. БВР, 2006 р., No 43, с. 418); Конвенція Міжнародної організації праці № 156 про рівні можливості і рівне ставлення до працюючих чоловіків і жінок (ратифіковано Законом від 22 жовтня 1999 року № 1196-XIV (1196-14); резолюція Ради Безпеки ООН № 1325 «Жінки, мир і безпека» (Національний План заходів щодо виконання Постанови затверджено розпорядженням Кабміну Міністри України № 1544 від 28 жовтня 2020 р.).

За третім напрямом – культурна дипломатія в багаторівневому врядуванні/місцевий рівень – основу функціонально-методичного компоненту

складають створення дієвої комунікаційної платформи для взаємодії з представниками зарубіжного експертного середовища та політичного істеблїшменту; організація та проведення тематичних комунікаційних заходів (конференцій, круглих столів, дискусійних клубів, тренінгів та навчальних семінарів із залученням провідних експертів); реалізація проєктів в рамках поглиблення міжнаціонального партнерства і розвитку міждержавного діалогу; лобіювання українських національних інтересів через громадські канали комунікації; підготовка аналітичних досліджень та вироблення ефективної стратегії української зовнішньої політики; формування переговорних майданчиків для встановлення ділових контактів між українськими підприємцями та іноземними бізнес-колами; розробка освітніх заходів.

Культурна дипломатія відіграє важливу роль у зовнішній політиці України: посиленні міжнародної підтримки України (українська діаспора через культурні проєкти, фестивалі, виставки та освітні ініціативи може донести до світу важливі меседжі про боротьбу України за незалежність, правду про війну та важливість міжнародної солідарності); збереженні та популяризації української культури (організація мистецьких заходів, літературних читань, кулінарних майстер-класів); культурним ініціативам, міжкультурному діалогу та інтеграції (важливу роль тут відіграють громадські організації, які підтримують культурну дипломатію та працюють з місцевими інституціями).

Висновки. Представлені в публікації концептуальні засади розвитку культурної дипломатії в Україні на основі комплексного підходу дозволяють виокремити функціонально-методичні компоненти в рамках конкретизації складових зовнішньої політики України, що закладає фундаментальні основи для формування системи відповідних механізмів державної політики.

Виняткова роль в управлінні процесом реалізації цілей та завдань культурної дипломатії як інструмента зовнішньої політики України належить державі в особі її суб'єктів, проте акцентуалізація спільного порядку денного щодо реалізації цілей сталого розвитку, гендерної рівності, розвитку

стратегічних комунікацій в багаторівнему врядуванні обумовлює потребу широкого охоплення громадськості

Література

1. Олександр Чорний. Громадська дипломатія як складова діяльності громадянського суспільства в умовах російсько-української війни. Україна: Консолідація. Соборність. Звитяжність. Вчинковість : матеріали круглих столів «Історія в нас і ми в історії: психологія історичної пам'яті» (19 жовтня 2022 р. та 19 жовтня 2023 р.) / за наук. ред. Ю. Шайгородського та С. Чуніхіної. Київ : Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, 2023. 135 с. - С. 64-73.

2. Сивак Т. В. Стратегічні комунікації в системі державного управління України: монографія. Київ: НАДУ, 2019. 386 с.

3. Малиш Н. А., Москаленко С. О., Халецька А. А. Культурна політика держави в контексті забезпечення національної стійкості // Електронне наукове видання «Публічне адміністрування та національна безпека». - 2023. - № 4. URL: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2023-4-8885> (дата звернення: 20.09.2024).

4. Валевський О. Л. Розвиток культурної політики в контексті формування суспільної стійкості. Наукові перспективи. 2022. № 5(53). С. 35-47. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/1632/1630> (дата звернення: 10.08.2024).

5. Mariusz Kotulski. The EU towards the sustainable development goals. Zdolność administracyjna państwa członkowskiego i kandydata do Unii Europejskiej. Pojęcie, przejawy i determinanty : кол. моногр. ; за заг. ред. Dmytro Dzvinchuk, Alina Khaletska, Vitalij Kovalchuk, Marek Mączyński, Ewa Skorczyńska. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. 2024. –634 с. URL: https://www.uj.edu.pl/kalendarz/-/journal_content/56_INSTANCE_5De61CKaqzO1/10172/155863435 (дата звернення: 10.03.2024).

6. Халецька А. Відповідальне та глобальне лідерство для сталого розвитку. Науковий журнал «Публічне управління та митне адміністрування» Університет митної справи та фінансів. - № 1 (36), 2023 р. URL: <http://customs-admin.umsf.in.ua/v1-36-2023> (дата звернення: 17.06.2024).

7. Сивак Т. Публічна дипломатія як інтеграційний компонент стратегічних комунікацій у публічному управлінні URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/3_2019/tom_2/17.pdf (дата звернення: 19.09.2024).

References

1. Chornyj, O. (2023), "Public diplomacy as a component of civil society activity in the conditions of the Russian-Ukrainian war", Ukraina: Konsolidatsiia. Sobornist'. Zvytiazhnist'. Vchynkovist' : materialy kruhlykh stoliv «Istoriia v nas i my v istorii: psykholohiia istorychnoi pam'iaty» [Ukraine: Consolidation. Congregationalism Excellence Activity: materials of the round tables "History in us and we in history: psychology of historical memory"], Instytut sotsial'noi ta politychnoi psykholohii NAPN Ukrainy, Kyiv, Ukraine, pp. 64-73.

2. Syvak, T.V. (2019), Stratehichni komunikatsii v systemi derzhavnoho upravlinnia Ukrainy [Strategic communications in the state administration system of Ukraine], NADU, Kyiv, Ukraine.

3. Malysh, N. A., Moskalenko, S. O. and Khalets'ka, A. A. (2023), "Public cultural policy in the context of ensuring national resilience", Publichne administruvannia ta natsional'na bezpeka, vol.4. <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2023-4-8885>.

4. Valevs'kyj, O.L. (2022), "Development of cultural policy in the context of formation of social resistance", Naukovi perspektyvy, vol. 5 (53), pp. 35-47, available at: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/1632/1630> (Accessed 10.08.2024).

5. Kotulski, M. (2024), "The EU towards the sustainable development goals", Zdolność administracyjna państwa członkowskiego i kandydata do Unii Europejskiej. Pojęcie, przejawy i determinanty [Administrative capacity of a

Member State and a candidate for the European Union. Concept, manifestations and determinants], Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, available at: https://www.uj.edu.pl/kalendarz/-/journal_content/56_INSTANCE_5De61CKaqzOl/10172/155863435 (Accessed 10.03.2024).

6. Khalets'ka, A. (2023), “Responsible and global leadership for sustainable development”, *Publichne upravlinnia ta mytne administruvannia*, vol. 1 (36), available at: <http://customs-admin.umsf.in.ua/v1-36-2023> (Accessed 17.06.2024).

7. Syvak, T. (2019), “Public diplomacy as an integration component of strategic communications in public management”, available at: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/3_2019/tom_2/17.pdf (Accessed 19.09.2024).

Стаття надійшла до редакції 13.11.2024 р.